

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXIX NR. 1

Vineri,
4
IANUARIE
2019

Înmânarea
distincțiilor anuale
la AȚRU

(Pagina 2)

„Vocea Crăciunului”
la Școala generală
„Lucian Magdu” din Bătănia

(Paginile 3 și 12)

Nașterea
Domnului
în lumea ortodoxă

(Pagina 5)

Calendar ortodox

7 ianuarie, luni, † Soborul Sf. Prooroc Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului
8 ianuarie, marți, Sf. Cuv. Gheorghe Hozevitul, Emilian Mărt. și Domnica
9 ianuarie, miercuri, Sf. Ier. Petru, ep. Sevastiei; Sf. Mc. Polieuct; Sf. Cuv. Eustratie
10 ianuarie, joi, † Sf. Cuv. Antipa de la Calapodești; Sf. Ier. Grigorie, ep. Nissei și Dometian, ep. Melitenei; Sf. Cuv. Marchian; Sf. Teofan Zăvorâtu
11 ianuarie, vineri, † Sf. Cuv. Teodosie cel Mare
12 ianuarie, sâmbătă, Sf. Mc. Eutasia și Tatiana (Sâmbăta după Botezul Domnului)
13 ianuarie, duminică, Sf. Ier. Iacob, ep. din Nisibe; Sf. Mc. Ermil și Stratonic. Duminica după Botezul Domnului (Începutul propovăduirii Domnului)

Citatul săptămânii

În fiecare an, e obligatoriu să dăm, de sărbători, o probă de talent și sensibilitate. Măcar de Paște și de Crăciun. Trebuie să dăm mesaje calde, „inspirate”, subtile, dulci sau hazoase, așa încât destinatarul să-și dea seama cu cine are de-a face, să audă sunetul distinct al personalității noastre, cu întregul ei nimb de originalitate. Am mai spus-o: prefer, în asemenea situații, textul simplu, cinstit, consolidat prin tradiție: „Hristos a înviat!”, „Crăciun fericit!”, „Un An Nou bun!” etc. Sau, dacă nu, o „compoziție” strict personală, valorificând emoțional dimensiunea privată, unică, a relației cu „beneficiarul”. Cum se încalcă, de obicei, această regulă?

Mai întâi prin expedierea mesajelor „colective”. E soluția birocratică a „dialogului”. N-ai timp să însăilezi nenumărate mici capodopere de proză lirică și atunci scrii două-trei rînduri „de uz global” și le trimiți unei lungi liste de prieteni, rude, colegi ș.a.m.d.

În ce mă privește, nu răspund acestui tip de mesaj. Nu pentru că am orgoliul de a nu fi o firimitură dintr-un inventar alcătuit cu toptanul, ci pentru că nu mă simt vizat direct și pentru că e inechitabil să fac un efort individual pentru a răspunde unui „apel” care se adresează unei grămezi. Înregistrez actul de „bunăvoință”, dar nu mă obolesc să dau *reply*.

O altă „soluție”, tot mai prizată în Occident, este aceea a așa numitelor „Jackie Lawson e-cards”. Să nu se supere cei câțiva prieteni care recurg la această variantă. Mă bucură întotdeauna să primesc un semn de la ei. Dar, în sine, procedeul mă plictisește. Sînt obligat să văd un filmuleț de animație drăgălaș, cu Moși Crăciun, îngerași, brăduți, păsărele, cățeluși și ursuleți, pe un fond muzical tandru sau zglobiu, pentru ca abia la sfîrșit să pot citi mesajul propriu-zis și să pot răspunde. Mi se ia mai mult timp decît sînt dispus să dau pentru a savura un asemenea obiect artistic... (...)

O ultimă observație: majoritatea mesajelor care circulă de sărbători manevrează mai curînd apetiturile de „fericire” terestră și „bunăstare” materială ale oamenilor, cu vagi și convenționale aluzii la registrul simbolurilor religioase. Sărbătorearea e orientată spre „chef”, sentimentalism și reușită „lucrative”. Riscul e să constăți că, de fapt, lumea nu prea știe ce sărbătorește. Altfel, la capitolul veselie stăm bineșor. În ciuda faptului... În pofida situațiunii...

(Fragment din Andrei Pleșu: *Retorica sărbătorilor*; Apărut în Dilema veche, nr. 775-776, 27 dec. 2018 – 9 ian. 2019)

Înmânarea distincțiilor anuale la AȚRU

Înainte de ședința de lucru a Adunării generale, din ziua de 20 decembrie, conducerea AȚRU a înmănat cele două distincții anuale despre care Adunarea generală a decis la ședința sa anterioară. Astfel, premiații anului 2018 au fost PS Părinte Siluan, episcopul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria și doamna Irina Ecaterina Pop, profesoară de română la școala generală din Furta.

PS Episcop Siluan i s-a decernat premiul „Pentru românii din Ungaria”, prin care i s-au mulțumit strădaniile de aproape două decenii, de la venirea sa în Ungaria, pentru întărirea spiritului ortodox român în cadrul comunității noastre și pentru grija pe care o poartă pentru viitorul minorității române din Ungaria.

Profesoara Irina Ecaterina Pop, soția preotului ortodox român din Jaca, predă limba română, ca obiect de studiu, la școala generală din Furta începând din anul 2007, înainte învățându-i românește pe copiii de la Darvaș. Pentru aceste strădanii, precum și pentru inițiativele sale în domeniul taberelor pentru copii, profesoara Pop a fost distinsă cu premiul „Pentru învățământul românesc din Ungaria”.

Distincțiile au fost înmănate de către Tiberiu Juhász, președintele AȚRU, Traian Kreszta, reprezentantul românilor din Ungaria în Parlamentul de la Budapesta și de către Gheorghe Cozma, șeful Oficiului AȚRU. Despre ședința de lucru a AȚRU vom reveni în numărul următor. E.Ș.

Poza săptămânii

De ce este păstrată „Foaia Noastră” la sediul AȚRU jos, pe pardoseală? Nu prea am înțeles... Noroc că am găsit mai multe rafturi goale, așa că am așezat-o la loc. Apropo, de fapt, ce caută arhiva „Foi” la sediul AȚRU???

Pe copertă: Concurs „Vocea Crăciunului” la Școala generală „Lucian Magdu” din Bătania
Foto: Eva Șimon

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

„Vocea Crăciunului” la Școala generală „Lucian Magdu” din Bătania

Pentru copiii români din Bătania, ultima zi de școală înainte de vacanța de iarnă, a fost dedicată muzicii, colindelor, cântecelor de Crăciun, la concursul „Vocea Crăciunului”, organizat la nivel local. Instituția de învățământ ce poartă numele poetului local, Lucian Magdu, a îmbrăcat în această zi straie de sărbătoare. Încă de la intrare am fost întâmpinați de un pom de Crăciun original, creat, desenat de copii și niște tainice cutii de cadouri, ca în holul școlii să vedem și un pom adevărat, alături de niște saci mari plini cu cadouri. Dar înainte de cadouri și surprize, scena imaginară a fost ocupată de 20 de elevi talentați, care, fiind pregătiți de profesoara lor de muzică, Andreea Szenes, au încântat publicul cu colinde și cântece de Crăciun în limbile română și maghiară.

Atmosfera a fost caldă și extrem de prietenoasă încă de

la început, ceea ce s-a datorat probabil și faptului că publicul a fost alcătuit în primul rând din elevii și profesorii școlii, din câțiva părinți și puține oficialități (primarul Marjai János și Traian Kreszta, reprezentantul românilor din Ungaria în Parlamentul de la Budapesta, Cheorghe Mihut, președintele Autoguvernării Românești din Bătania). S-a văzut clar încă de la primele acorduri că elevii școlii din Bătania adoră acest eveniment, ajuns deja la a cincea ediție. Ochii strălucitori ai celor din public și emoțiile bine stăpânite ale concurenților au fost dovezile ce ne-au convins despre acest lucru.

Ca la orice concurs, și aici a fost un juriu serios, alcătuit din elevul Roland Riștin din clasa a 8-a, pianist, și două profesoare: Magda Veres, profesoară de engleză și Ancuța Faur, asistent pedagogic.

Scena a fost ocupată prima dată de

copiii din clasele 1–4, aceștia interpretând următoarele melodii de Crăciun în limbile română și maghiară: Greta Mazula, clasa 1 – Ember, ember, december; Simon Olteanu, clasa 2 – Astăzi s-a născut Hristos; Emilia Medve, clasa 2 – Kirje, kirje; Roberta Iva, clasa 2 – Iată vin colindători; Cosmina Csomor, clasa 2 – O, brad frumos; Adam Tóth, clasa 3 – Hócsata; David Serac, clasa 3 – Am plecat să colindăm; Evelin Lenti, clasa 4 – A fenyőfák alatt; Melinda Szűcs, clasa 4 – A venit iarna; Vanessa Lenti, clasa 4 – Hull a hó; Regina Megyeri, clasa 4 – Add tovább.

Din clasele 5–8 au evoluat nouă elevi: Angelica Nemcsik, clasa 5 – Moș Crăciun vine-n oraș; Victoria Bunda, clasa 5 – Fehér karácsony; Alexandra Mester, clasa 5 – Steaua Crăciunului; Aida Stan, clasa 5 – De Crăciun; Greta Dani, clasa 6 – Angyalok szállnak; Amalia Aioanei, clasa 6 – Scoală gazdă; Tamara Molnár,

clasa 6 – Három király; Reka Misik, clasa 7 – Prunc sfânt; Deniza Kasza, clasa 8 – Fölöttünk új csillag ég.

Am publicat titlurile tuturor celor 20 de melodii și pentru a remarca varietatea repertoriului și profesionalismul cu care au fost pregătiți acești copii de către profesorii lor.

După concursul propriu-zis, moderatoarea Anca Stan a explicat publicului că nici juriul nu a fost ales la întâmplare, lucru de care ne-am convins în scurt timp. Cred că a fost cel mai simpatic moment al întregului eveniment, când cei trei membri ai juriului (Roland Riștin la pian și cele două profesoare la vocal), cărora li s-a alăturat și doamna profesoară Andreea Szenes la chitară, au dăruit un cântec de Crăciun tuturor celor prezenți, încălzind atmosfera și pregătind sufletele pentru apropierea sărbătorilor de iarnă.

Bineînțeles, toți participanții la concursul „Vocea Crăciunului” au fost premiați (rezultatele finale le puteți vedea în pagina a 12-a), și s-a datorat acest lucru și cadourilor numeroase acordate din partea Fundației „Lucian Magdu” din Bătania și a Cavalerilor Templieri din Arad (Comanderia Aradensis nr. 31), care au dăruit școlii din Bătania doi saci mari cu pachete de dulciuri. După împărțirea premiilor și a cadourilor, cântatul în comun a oferit noi sentimente de bucurie tuturor participanților la a cincea ediție a concursului „Vocea Crăciunului”.

E.Ș.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni. Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

Fotoreportaj

Nașterea Domnului în lumea ortodoxă

Majoritatea Bisericilor Ortodoxe Autocefale sărbătoresc Nașterea Domnului în ziua de 25 decembrie. Iată câteva instantanee din mai multe orașe din lume, unde a fost oficiată Sfânta Liturghie cu prilejul Crăciunului.

Constantinopol

În ziua de Crăciun, Patriarhul Ecumenic *Bartolomeu* a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala „Sfântul Gheorghe” din cartierul Fanar al vechii cetăți a Constantinopolului, un oraș încărcat de istorie și cultură. Alături de Sanctitatea Sa au coliturghisit cinci mitropoliți, în prezența credincioșilor care au venit să se roage Pruncului Iisus Care a venit în lume pentru mântuirea neamului omenesc.

București

Într-o atmosferă de bucurie duhovnicească, Patriarhul *Daniel* al României a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala Patriarhală istorică din București. Printre credincioși s-au numărat și mulți copii, care au ascultat predica Preafericirii Sale și s-au împărtășit cu sfintele taine.

Cairo

Mai mulți greci, ciprioți, egipteni, ruși, dar și credincioși din alte state ortodoxe au participat marți la Sfânta Liturghie prezidată de Patriarhul *Teodor al II-lea* al Alexandriei și al întregii Africi, în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Cairo. La slujbă a asistat și Patriarhul *Tawadros al II-lea* al Bisericii Ortodoxe Copte din Egipt.

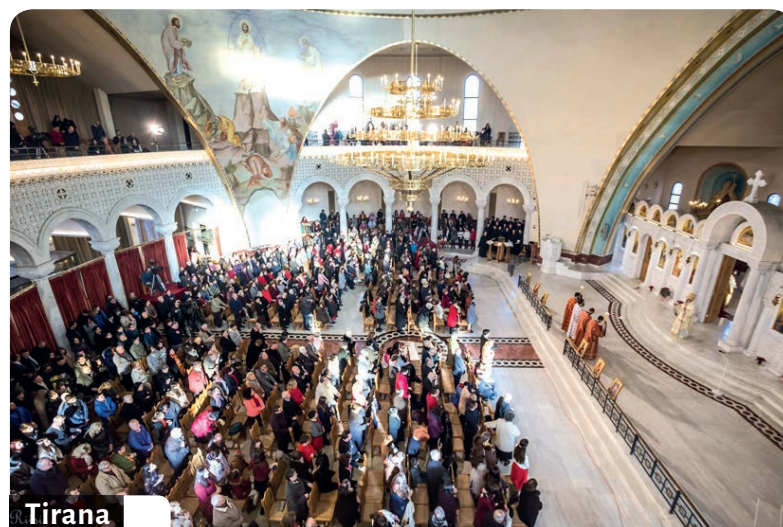
Nicosia

Arhiepiscopul *Hrisostom* al Ciprului a oficiat Sfânta Liturghie de Nașterea Domnului în Catedrala Arhiepiscopală „Sfântul Ioan Teologul” din Nicosia, fiind cel mai important sfânt locaș al Bisericii Ortodoxe a Ciprului.

Damasc

Catedrala Patriarhală din Damasc, Siria, numită în limbaj popular „Al Mariamia”, i-a adunat în rugăciune pe ortodocșii sirieni, în prima zi de Crăciun, și Patriarhul *Ioan* al X-lea al Antiohiei și al Întregului Orient.

Tirana

Arhiepiscopul *Anastasiu* al Albaniei a prezidat Sfânta Liturghie în ziua de Crăciun în Catedrala „Învierea Domnului” din Tirana. Noua Catedrală ortodoxă națională din Tirana este simbolul renașterii Bisericii Albaniei, care a suferit timp de 23 ani, perioadă în care Albania a fost declarată oficial stat ateist. (Sursa: basilica.ro)

2019 este Anul omagial al satului românesc în Patriarhia Română

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2019 drept Anul omagial al satului românesc și Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moiescu. Satul românesc este păstrător fidel al tradițiilor bisericești și culturii naționale. De-a lungul timpului, acesta a fost spațiul în care s-au dezvoltat valorile culturale, morale și spirituale ale neamului românesc, anunță basilica.ro.

Anul 2019 este închinat Patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moiescu și traducătorilor de cărți bisericești. Astfel se evocă personalitățile-reper ale culturii teologice românești, care, prin ostenele lor cărturărești, au contribuit la luminarea credincioșilor și la trezirea conștiinței românești.

În 2019, îl comemorăm pe vrednicul de pomenire Nicodim Munteanu, al doilea Patriarh al Bisericii noastre. El s-a născut în satul Pipirig, județul Neamț, în 1864. Nicodim a absolvit cursurile Seminarului Veniamin din Iași în anul 1890. Acesta și-a desăvârșit studiile

teologice la Academia din Kiev, datorită bunăvoinței Sfântului Mitropolit Iosif Naniescu, binefăcătorul său. Nicodim a primit tunderea în monahism la Mănăstirea Neamț în 1894. În 1909 a fost hirotonit arhieru vicar al Mitropoliei Moldovei. Trei ani mai târziu, pe 18 februarie, el a fost ales episcop de Huși, unde a păstorit până la 31 decembrie 1923, când s-a retras din scaun.

În prezent, satul românesc traversează o criză gravă fiind prins la mijloc, între idealizarea nostalgică și abandonare practică, între supraviețuirea precară și identitate tradițională. Tinerii părăsesc locurile natale în timp ce solidaritatea dintre oameni se pierde. Sătenii ajung să se înstrăineze de propriul pământ și de propria lor

identitate. Tradițiile populare, mai ales cele cu o conotație spirituală, cad în uitare.

De aceea, Biserica Ortodoxă Română dorește să susțină dezvoltarea satului la nivel cultural, social și bisericesc. La nivelul Patriarhiei Române, în zona rurală, sunt multe biserici în construcție sau în curs de restaurare. Este nevoie de case parohiale pentru ca preoții să locuiască în sat, dar și de cantine parohiale pentru a-i ajuta pe oamenii aflați în nevoie, ce trebuie ajutați măcar cu o masă caldă.

Colindele copiilor în Capela ortodoxă din Budapesta

În așteptarea sărbătorilor Nașterii Domnului a devenit o tradiție ca și la Capela Ortodoxă Română din Budapesta să se organizeze activități pregătitoare, în care sunt angajați cu mic și mare membrii comunității românești. Astfel, în ultimele săptămâni, prin organizarea președintei Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta au avut loc ateliere de lucru în cadrul cărora împreună cu copiii au confecționat ornamente pentru brad și felicitări de Crăciun. Totodată, au fost învățate și repetate tradiționalele colinde românești.

Duminică, 16 decembrie, după săvârșirea Sfintei Liturghii, copiii au prezentat un program de colinde, prin care au adus bucurie și nostalgie celor prezenți. Atât concertul de colinde, cât și pregătirile premergătoare sunt un prilej deosebit de bucurie atât pentru cei mici, cât și pentru maturi. Pe de o parte, părinții sunt bucuroși să-și vadă copiii cunoscând tradițiile românești, iar copiii savurează din plin atmosfera încărcată de emoții dinaintea sărbătorilor, care în preajma bisericii capătă o aură deosebită.

G.E.

S-a stins din viață Aurel Ardelean, rectorul fondator al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

Rectorul fondator al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, *prof. univ. dr. Aurel Ardelean*, a murit, miercuri, în a doua zi de Crăciun, la vârsta de 79 de ani. Aurel Ardelean era binecunoscut și în comunitatea românilor din Ungaria, mândrindu-se de multe ori cu rădăcinile și neamurile sale din Chitighaz, și participând la numeroase evenimente și manifestări culturale românești de la Jula. Ultima dată a luat parte la Ziua Francofoniei, organizată pe 17 aprilie, de Consulatul General al României la Jula, în sediul Uniunii Culturale.

Aurel Ardelean s-a născut la 4 iulie 1939, la Chișineu Criș. A urmat cursurile Facultății de Biologie a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. A fost profesor și inspector de specialitate în învățământul preuniversitar, iar imediat după revoluție – în 1990 – a înființat Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, având un rol decisiv în dezvoltarea învățământului superior arădean.

A condus UVVG în calitate de rector timp de 19 ani (1993–2012), iar de șase ani era președintele instituției de învățământ. Aurel Ardelean s-a implicat și în politică, în legislatura 2004–2008 fiind senator PRM în Parlamentul României. Ulterior s-a înregimentat în PNL, fiind consilier județean începând din anul 2012.

În prezent, Aurel Ardelean era președintele Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad și președintele Consiliului de Administrație. De asemenea, Ardelean era președintele Fundației Universitare „Vasile Goldiș” din Arad.

În ultima perioadă, Aurel Ardelean se confrunta cu probleme de sănătate, fiind internat de aproximativ două săptămâni, la Institutul Clinic Fundeni din București.

De sărbători, copiii umple bisericele de speranță

JULA

La praznicul Nașterii Domnului, 25 decembrie, după slujba arhierescă din Catedrala „Sf. Nicolae” din Julia un grup de elevi ai școlii românești din Julia a prezentat un program dedicat Crăciunului, cu poezii și cântece pe care copiii le-au învățat sub atenta îndrumare a doamnei învățătoare *Eva Pătcăș Sabău*.

Ziua următoare, în a doua zi de Crăciun, și copiii de la școala românească din Micherechi au prezentat un program de cântece și poezii despre Nașterea Domnului, fiind pregătiți de *pr. Visarion*, profesorul lor de religie.

MICHERECHI

Serbare de Crăciun la grădinița din Julia

Pe 18 decembrie, la Grădinița românească din Julia a avut loc serbarea de Crăciun. Copiii, prin grija și îndrumarea doamnelor educatoare, au vestit Nașterea Pruncului Iisus Hristos în ieslea din Betleem prin poezii, scenete de Crăciun, cântece de iarnă și colinde, aducând bucurie pe chipurile celor prezenți, părinți, bunici și alți invitați. Fiecare grupă de clasă a

avut programul cultural separat, după care împreună cu părinții au confecționat decorații pentru Crăciun. La finalul serbării, doamnele educatoare le-au oferit celor mici jucăriile și darurile aduse pentru grădiniță de către Moș Crăciun, după care împreună cu părinții au petrecut o seară în acorduri de sărbătoare la o cină românească.

Serbări școlare în așteptarea lui Moș Crăciun

CHITIGHAZ

Apropierea Crăciunului a fost marcată prin serbări dedicate Nașterii Domnului și în instituțiile de învățământ ale comunității românești din Ungaria.

Școala generală și grădinița bilingvă din **Chitighaz** a avut serbarea de Crăciun pe 14 decembrie, o serbare la care elevii au interpretat cu emoțiile inerente vârstei, cântece și au recitat poezii specifice sărbătorilor de iarnă, sub coordonarea învățătorilor și a profesorilor. Părinți, bunici și invitați s-au adunat să vadă, să audă și să se bucure dimpreună cu copiii, de spectacolul dedicat Nașterii Domnului. Pe lângă colindele care au încălzit inimile publicului, fiind cântate de glasurile inocente ale copiilor, au fost prezentate și admirate scenele într-un decor frumos de iarnă și costumații deosebite.

*

Nașterea Domnului a fost vestită miercuri, 19 decembrie, și la Școala Generală și Liceul „N. Bălcescu” din **Jula** de către elevii și cadrele didactice ale acestei instituții de învățământ. La serbarea de Crăciun au luat parte elevii școlii generale și liceenii care fac parte din corul liceului, precum și cadrele didactice ale instituției, părinți și invitați, dar și multe oficialități. Programul oferit de elevi a fost unul variat și a cuprins colinde interpretate de corul „Lira” al liceului, versuri dedicate

JULA

JULA

Crăciunului și mai multe scenete, jucate de elevi din diferite clase, îmbrăcați în costume speciale de sărbătoare.

*

Elevii școlii generale bilingve din **Micherechi** au pregătit, cu ocazia sărbătorilor de iarnă, dar și pentru a-i arăta lui Moș Crăciun că merită darurile deosebite pe care le așteaptă fiecare copil sub pomul de Crăciun, un program artistic în care talentul și munca depusă au putut fi apreciate de părinți, rude și dascăli deopotrivă. Serbarea a avut loc în seara de 21 decembrie, la Căminul cultural din localitate. În prezența PS *Siluan*, Episcopul românilor din Ungaria, a directorului școlii, *Ana Ruja*, a doamnei primar *Margareta Tat*, a parohului bisericii ortodoxe, *pr. Ioan Bun*, a cadrelor didactice, dar și a părinților, etc., școlarii și-au susținut programul artistic și nu au lăsat deloc să li se vadă emoțiile. **A.B.**

MICHERECHI

Cupa de Șah „Foaia românească”, ediția a X-a

Sâmbătă, 12 ianuarie 2019, Jula

Asociația de Șah a Românilor din Ungaria (AȘARU) și redacția „Foaia românească” va organiza, și în această iarnă, Cupa internațională de șah „Foaia românească”. Evenimentul se va desfășura în ziua de sâmbătă, **12 ianuarie 2019**, la sediul din Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Cu această ocazie se va dezveli pe clădire și placa AȘARU, care își are sediul în clădirea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

CONDIȚII DE PARTICIPARE LA CUPA DE ȘAH „FOAIA ROMÂNEASCĂ”

1. La competiție poate participa orice român din Ungaria sau din lume și orice iubitor de șah!
2. Competițiile se vor desfășura în sistemul rapid (30–30 minute).
3. Categori:

Profesioniști: „A” – seniori, „B” – juniori (14–18 ani), „C” – copii (4–14 ani)

Amatori: „D” – seniori, „E” – juniori (14–18 ani), „F” – copii (4–14 ani) „G” – inactivi
4. Taxa de participare:

adulți – 1500 Ft/persoană

elevi – 1000 Ft/persoană

TALON DE ÎNSCRIERE

Nume:

Categoria la care doresc să particip (A sau B):

Anul nașterii:

Adresa:

Tel:

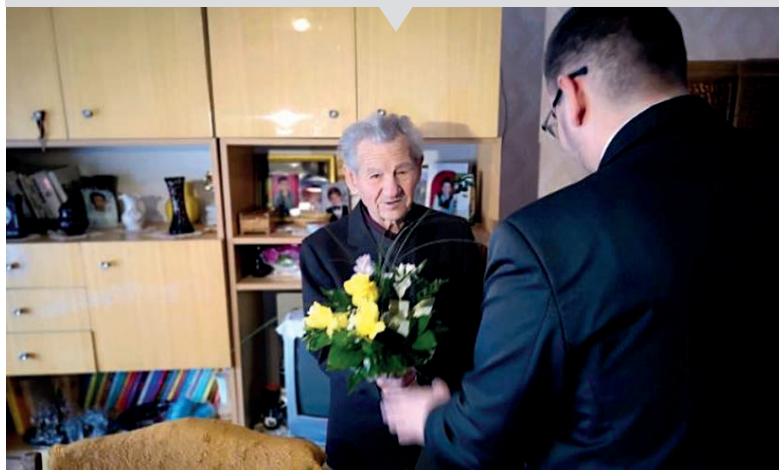
E-mail:

Semnătura:

Concurenții sunt rugați să retrimite talonul de înscriere pe adresa redacției (Jula, str. Doja nr. 8), până în data de 8 ianuarie 2019.

Contacte: **Ioan Cozma** (+36 30 4316775, kozmao802@gmail.com),
Redacția: +36 66 361789

La 90 de ani, Teodor Ács a fost felicitat de conducerea orașului Jula

Mulți îl cunosc la Jula pe *Teodor Ács*, un om tot timpul cu zâmbetul pe buze, un om pe care deseori îl vedem cu bicicleta prin oraș, de obicei grăbindu-se la grădina lui sau în alte părți, unde se angajează să ajute la lucrurile de pe lângă casă. Nimeni nu ar crede că acest om, mic de statură și plin energie, zilele trecute a împlinit vârsta de 90 de ani. Cu această ocazie, pe 14 decembrie, reprezentanți ai Primăriei orașului Jula l-au felicitat pe bace Teodor, dându-i flori, o diplomă și un tort de ciocolată. În schimb, sărbătoritul le-a mărturisit ce crede el că este secretul vieții lungi: activitatea fizică și abținerea la alcool și fumat.

Teodor Ács s-a născut la Micherechi, pe 15 decembrie 1928. La naștere, numele de familie i-a fost Martin, dar familia lui fiind mai săracă și având șase copii, l-au dat de slugă la o familie din Ghian, care l-a îndrăgit atât de mult, ca aceasta neavând copii, l-a înfiat și i-a dat numele ei. Teodor Ács s-a însurat în anul 1955, având doi băieți, de la care are șapte nepoți și șase strănepoți.

E.Ș.

Ungaria se aproprie cu autostrada de Vama Borș

Compania națională de drumuri din Ungaria (NIF Zrt) a inaugurat, pe 20 decembrie, un nou segment de drum al autostrăzii de la granița româno-maghiară, scrie bihon.ro.

Două noi tronsoane de autostradă s-au inaugurat. Este vorba despre lotului II al autostrăzii M35, care face legătura între Berettyóújfalu și Debrecin–Budapesta și a primului lot din autostrada M4 dintre Berettyóújfalu și Nagykeréki. Al doilea tronson al autostrăzii M4, care deja se află în execuție și urmează să fie finalizat la începutul anului 2020, va face legătura directă cu nord-vestul României.

Lucrările celor 23 de km de autostradă inaugurați înainte de Crăciun au debutat în luna iunie a anului 2017 și au avut un cost în valoare de aproximativ 200 de milioane de euro. De asemenea, autoritățile ungare promet că la începutul anului 2020 vor finaliza cei 26 de kilometri de autostradă, care deja se află în execuție, până la granița cu România.

Scriitorul Matei Vișniec a fost decorat de Franța

Scriitorul și dramaturgul francez de origine română *Matei Vișniec* a fost decorat recent de Franța cu Ordinul Legiunea de Onoare în grad de Cavaler. Decorația i-a fost înmănată de doamna ministru a culturii, *Françoise Nyssen*.

Această recunoaștere și evidențiere a meritelor de scriitor și dramaturg ale lui *Matei Vișniec* a însemnat o mare bucurie pentru el, pentru familia și pentru prietenii săi. Iată încă un mare intelectual român onorat și recunoscut de Franța. Trebuie să-l socotim urmaș al acelor intelectuali români, care au trăit și au creat în Franța, a doua lor patrie. Și nu au fost puțini. Vreau să-l amintesc acum doar pe celebrul său înaintaș, scriitorul și dramaturgul, *Eugen Ionesco*.

„Absurdul” celebru de la *Ionesco* i se trage... Cred că nu există critic de teatru, care să nu pomenească de această celebră moștenire pe care *Matei Vișniec* a dus-o mai departe, cu mare succes.

Aș vrea să vă citez un fragment, dintr-un interviu recent, apărut în 12 decembrie 2018, a lui *Matei Vișniec*, dat ziarului *Cotidianul Crai Nou* din Suceava, oraș în care există acum un Teatru, care poartă numele lui *Matei Vișniec*, originar de prin părțile locului, mai exact din minunatul orașel, Rădăuți. Teatrul *Matei Vișniec* este un teatru de repertoriu, unde și-au găsit loc piese de ale lui, dar și ale celebrului său maestru, *Eugene Ionesco*.

Aflăm din interviu, că piesele lui *Ionesco* și ale lui *Samuel Beckett*, *Vișniec* le-a cunoscut încă din liceu, fiind un fidel cititor a revistei *Secolul XX*, care publica piesele celor doi autori amintiți. Iată răspunsul lui *Matei Vișniec* la întrebarea, ce au însemnat pentru el aceste piese:

„...piesele lui *Ionesco* mi-au dat chei pentru înțelegerea lumii, a contradicțiilor umane și a dilemelor existențiale care îl frământă pe om. Când am citit prima dată «*Rinocerii*» am avut efectiv o revelație. Am înțeles în ce a constat marea dramă a secolului al XX-lea, care a început într-o atmosferă de optimism general (cu o extraordinară Expoziție Universală organizată la Paris) pentru a eșua apoi în două războaie mondiale și în două ideologii asazine.

«*Rinocerii*» este o fabulă filosofică de o mare și acută actualitate. *Ionesco* ne avertizează de fapt, că atunci când omul își pierde spiritul critic își pierde și umanitatea.

– Există, astăzi, în Europa și în lume, semne de rinocerită, dacă putem numi astfel boala evocată de *Ionesco*, transformarea oamenilor în rinoceri?

– Absolut. *Rinocerita* stă la pândă, sub diferite forme. Și este o boală molipsitoare, se transmite ușor. În Europa, de exemplu, se agită din nou tot felul de curente antidemocratice. Cultul „șefului puternic”, tentațiile totalitare, fascinația pentru tot felul de doctrine extremiste și mistice, sunt tot atâtea simptome de *rinocerită*. Pe data de 10 decembrie s-au împlinit 70 de ani de la semnarea, la ONU, a Declarației universale a drepturilor omului și cetățeanului. Dar universalitatea acestor drepturi este contestată în multe țări. Aș spune că și corupția este o formă de *rinocerită*, molipsitoare și degradantă pentru ființa umană. De altfel și societatea de consum are în program transformarea cetățenilor lucizi în consumatori docili, deci, este și ea generatoare de *rinocerită*. Această boală ne dă târcoale atunci, când începem să avem impresia, că mall-ul este expresia paradisului pe Pământ și că fericirea constă în achiziționarea a mii și mii de obiecte frumos ambalate (de care nu avem întotdeauna nevoie).

– Regizorul spectacolului montat la Suceava, *Alain Timar*, consideră și el că «*Rinocerii*» este o piesă de mare actualitate.”

V-am redat un scurt fragment din acel interviu, din care vă puteți da seama de judecarea, din partea celebrului autor de origine română, a stărilor de lucruri de pe întregul mapamond. În calitatea sa de redactor la *Radio France International* este la curent cu toate informațiile, actualitățile. Aș putea spune: întregul glob îi furnizează informații bune, rele, frumoase, urâte, dar utile pentru inspirația sa de scriitor și dramaturg.

Rezultatele le puteți citi în cărțile lui, le puteți vedea în spec-

tacolele după piesele sale. Este aportul său personal la civilizația planetei pe care trăim.

*

În ajun de sărbători, dragi cititori, vă urez atât dumneavoastră cât și scriitorului *Matei Vișniec* și familiei sale Sărbători Senine și Binecuvântate de Crăciun!!!

Budapesta, 18 decembrie 2018
Anna Scarlat

An Nou fericit, Adela Kiss!

Cum altfel puteam noi să-i mulțumim artistei *Adela Kiss* pentru frumoasa felicitare de Crăciun pe care a trimis-o redacției noastre decât s-o arătăm lumii întregi. O lucrare artistică este cu atât mai valoroasă cu cât o vede și o admiră tot mai mulți oameni.

Îți mulțumim, *Adela*, și îți dorim ca anul 2019 să-ți aducă noi inspirații și noi puteri de muncă, să ne inviți la cât mai multe expoziții de-ale tale.

Redacția

BOLDOG KARÁCSONY! CRĂCIUN FERICIT! MERRY CHRISTMAS!

În 2019, Timișoara va fi gazda celei mai mari discotecă din Europa: Diskoteka Festival

Diskoteka Festival, cel mai mare festival din Europa dedicat muzicii anilor 1980 și 1990, se va desfășura între 31 mai și 2 iunie 2019, în Timișoara, și va reuni peste 50 de artiști printre care Modern Talking, Ace of Base, CC Catch, Alphaville, Sandra, Nana, Haddaway sau East 17. Pe parcursul celor 3 zile de festival (31 mai, 1 și 2 iunie), vocile hiturilor care au definit muzica de dans din perioada anilor 80 și 90 vor transforma Stadionul „Dan Păltinișanu” în cea mai mare discotecă în aer liber din lume printr-un maraton concertistic impresionant desfășurat pe 5 scene.

Peste 50 de artiști, care au lansat pe bandă succese muzicale ce se dovedesc și astăzi la fel de actuale, precum No Mercy, Sabrina, Mr President, Captain Jack, Modern Talking, Ace of Base (FOTO), Dr Alban, CC Catch, Sandra, Boney M, Ricchi e Po-

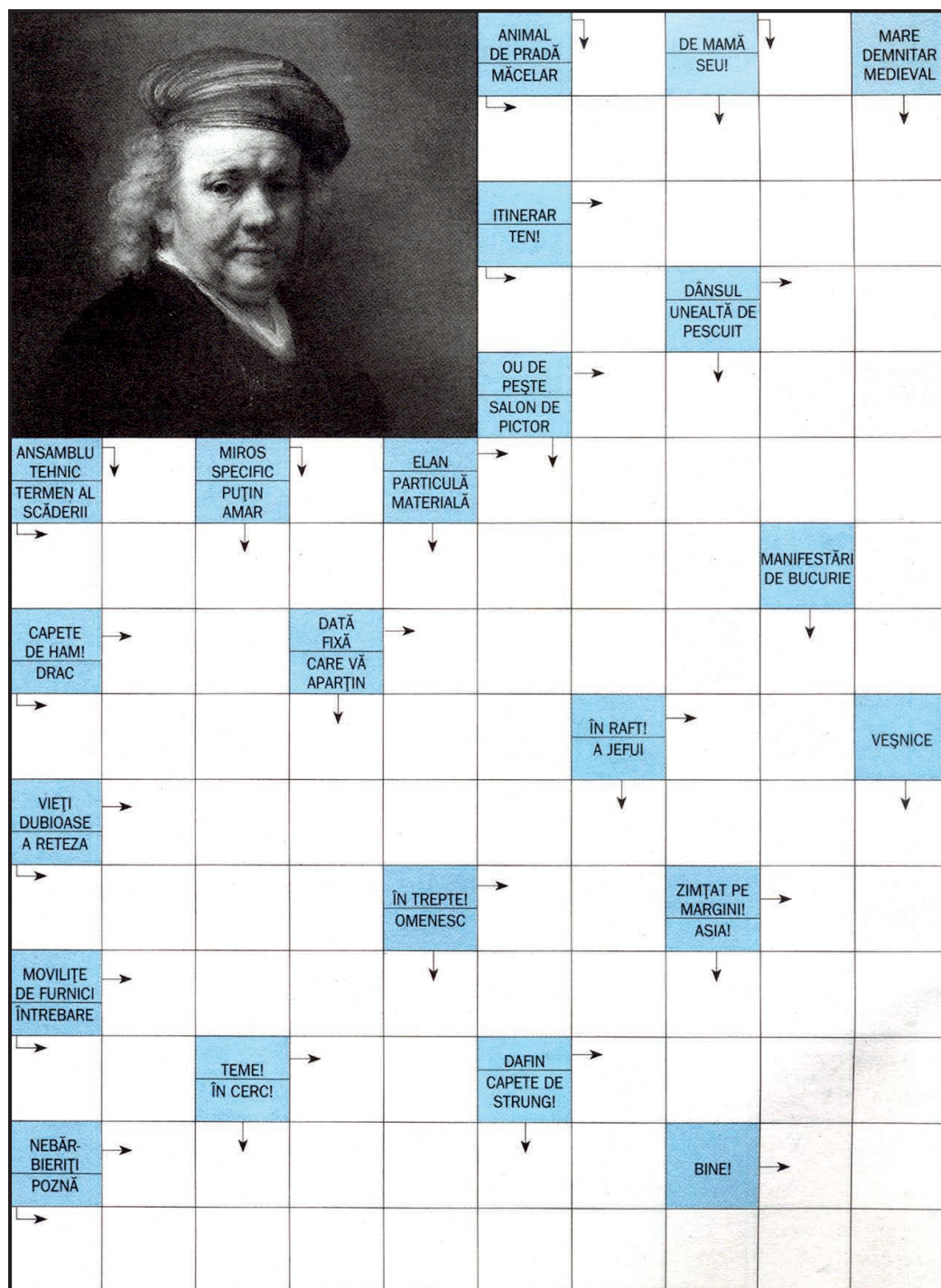

veri, Haddaway, East 17, Alphaville, Nana, Admiral C4C, în marea lor parte în premieră în România, dar și mulți alți artiști, MC și DJ români îndrăgiți, strâng rândurile la Timișoara, punând orașul de pe Bega pe harta marilor evenimente muzicale din 2019.

Diskoteka Festival promite să readucă publicului atmosfera anilor 80 și 90 nu doar prin hiturile acelei perioade emblematice, ci și prin decoruri spectaculoase, acțiuni interactive, flash mob-uri inedite, suveniruri și cele mai delicioase food truck-uri. Premieră absolută pentru nostalgicii muzicii anilor de glorie ai genurilor europop, eurodance ori reggae, Diskoteka Festival va fi fără doar și poate cea mai grandioasă manifestare muzicală din vestul României, manifestare de anvergură ce se alătură celor mai mari evenimente muzicale din Europa în 2019.

Integramă

Notițe

Dezlegarea acestei integrale o găsiți în numărul următor!

Glume

Un student la științe economice stă lângă un catarg în curtea Universității. După un timp, vine un coleg student la inginerie și-l întreabă:
– Ce faci colega?

– Am primit ca temă de la rector să măsoz înălțimea catargului și tocmai mă gândeam cu ce formulă aș putea face asta mai bine.

– O secundă, spune studentul la inginerie.

Scoate catargul din suport, îl întinde pe pământ și cu o ruletă îl măsoară.

– Exact 7 metri!

După care pune catargul la loc în suport și pleacă.

La care viitorul economist:

– Inginerii ăștia!... Noi vorbim de înălțime și el măsoară lungimea...

Un scoțian se plânge cumplit de o măsca. Văzându-l, un călător îi spune:

– Te doare măsca? De ce nu te duci la dentist?

– N-are rost. Mai rabd un pic și scap. Peste patru ani termină fiul meu stomatologia.

Prima întâlnire. El către ea:

– De ce porți tocuri? Abia poți merge...

– Credeam că-ți plac femeile înalte.

– Nu, îmi plac femeile inteligente.

– Pentru asta, mi-am pus ochelari.

O femeie a furat un compot de piersici dintr-un market și a fost prinsă de poliție. Este dusă la tribunal, iar judecătorul o întreabă:

– Câte piersici erau în borcan?

– 6.

– Atunci vei sta pentru fiecare piersică o lună la închisoare...

Din spate, soțul ei:

– Domnule judecător, a furat și un borcan de mazăre.

– Unde mergi Bulă?

– La cor!

– Și ce faci acolo?

– Bem coniac și jucăm table.

– Și când cântați?

– Pe drum, la întoarcere!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Carte

Bart D. Ehrman
Ce s-a pierdut din creștinism**Bătăliile pentru Scriptură
și credințele pe care nu le-am cunoscut**

„O cartografiere a întregului spectru teologic al creștinismului vechi ar necesita numeroase volume, dar, prin cartea lui Ehrman, putem străbate câteva dintre cele mai uimitoare căi pe care creștinismul nu a mers.” (Time Magazine)

Bart Ehrman ne oferă un remarcabil tablou al primelor forme de creștinism, prezentând felul în care acestea au fost suprimate, reformate sau uitate. Grupurile primilor creștini pretindeau, toate, că urmează învățăturile lui Isus și ale apostolilor săi, sprijinindu-se pe texte atribuite aceluiași ucenic ai lui Isus. Cercetarea arheologică modernă a recuperat o parte dintre aceste texte, iar

spectaculoasă lor descoperire dezvăluie o surprinzătoare diversitate religioasă a creștinismului vechi. Acestea sunt „Scripturile pierdute”, pe care se întemeiază și credințele unor curente creștine precum ebionitii iudeo-creștini, marcioniți anti-iudaici sau variatele grupuri gnostice.

„Cartea de față vorbește despre bogata diversitate a creștinismului timpuriu și a textelor lui sacre. Câteva dintre aceste texte au fost incluse în Noul Testament. Altele au fost respinse, atacate, interzise și distruse. Obiectivul meu este să examinez o parte dintre aceste scrieri necanonice, pentru a vedea ce ne pot spune despre diversele forme de credință și practică creștină din secolele al II-lea și al III-lea, și să analizez în ce fel un grup creștin timpuriu s-a impus ca dominant în cadrul religiei, stabilind ce urmau să creadă, să practice și să considere ca Sfântă Scriptură creștină din veacurile viitoare.” – Bart D. Ehrman

Pe coperta cărții: Sfântul Apostol Matei scriind și Evanghelia, detaliu din manuscrisul *Les Grandes Heures d'Anne de Bretagne*, sec. XVI.

Cartea va apărea în curând la Editura Humanitas din București.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

7 IANUARIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

8 IANUARIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Alfabet urban – Huedin – serialul lectorului dr. Szabó Zsolt 17.30: Pelerinaje prin Biblie / dr. Mihaela Bucin 17.55: Încheiere

9 IANUARIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

10 IANUARIE (Ștefan Crăsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

11 IANUARIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Programe culturale pe zona de vest a României/Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – 100 de povești de aur ale sportului românesc 17.25: Sarea în bucate / preluare Radio Antena Satelor 17.55: Încheiere

12 IANUARIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.25: De dor și drag - emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă/Radio Timișoara 17.55: Încheiere

13 IANUARIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicui din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

ETNICITATE s. f. Ansamblul particularităților etnice specifice unui popor, unei culturi. – Din engl. **ethnicity**.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 9 ianuarie, Duna TV, ora 7.15

miercuri, 9 ianuarie, Duna World, ora 13.50

Emisiunea televizată în limba română va prezenta în a doua săptămână a noului an o retrospectivă a evenimentelor culturale și religioase din anul 2018.

Realizator: Tiberiu Boca

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Iuhas

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Coordonator: Eunicia Trif

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

„Vocea Crăciunului” la Școala generală „Lucian Magdu” din Bătania

Copii premiați la cea de-a V-a ediție a concursului școlar „Vocea Crăciunului”

Clasele 1–4:

Premiul I: Regina Megyeri, Evelin Lenti;
Premiul II: Adam Tóth, Cosmina Csomor;
Premiul III: Emilia Medve, Melinda Szűcs;
Mențiune: Roberta Iva, David Serac, Vanessa Lenti;
Premiu special: Simon Olteanu, Greta Mazula

Clasele 5–8:

Premiul I: Reca Misik, Alexandra Mester;
Premiul II: Aida Stan, Deniza Kasza;
Premiul III: Greta Dani, Angelica Nemcsik;
Mențiune: Amalia Aioanei;
Premiu special: Tamara Molnár, Victoria Bunda

